

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Csalak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Politák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Házilpar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint k é t s z e r
csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . 1 frt 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilvter sora 15 kr.

Bukurest, 1878. május 3.
— Saját tudósítónktól. —

Nem szükség nyomós érvekkel bizonyítgatnom a muszka és román nép közötti feszült viszonyt, ismeretes ez már a lapokból önök előtt is. Csoda, hogy még eddig nagyobb összeütközés a két nemzet között nem történt; különben ezért csak elismeréssel tartozunk a román nép és ennek kormánya iránt, mert a nagyobb erővel szemben való összeütközés, elenszerűsítés a legszomorúbb következményeket vonhatná maga után.

Nem tagadhatni ugyan azt, hogy a hol csak a körülmények engedik, a román hatóság igyekszik megvédeni hazája jogait s ellene mondani a törvénytelen eljárásnak. S jelen alkalommal éppen egy ilyen esetet ohajtok elbeszélni a „Nemere” t. olvasóinak, megjegyezvén, hogy a forrás, melyből a tudósítást meritem, felelősséget vállal érte.

Az esemény rövidbe foglalva a következő: Két angol turista: major Bladenburg és mernök Vilhelm Gill Bukurestbe jöttek minden tekintetben kifogástalan utlevéllel azon célból, hogy Plevna harmezjét tanulmányuk tárgyává tegyék s erre szabadságot kértek és nyertek az orosz katonai tekintélyektől is, nevezetesen Gorcasofftól, ki a giurgiui és környékbeli csapat commandansá és Nikolicitól, a titkos rendőrség fejétől. Mindkettőnek székhelye Bukurest.

Ezen formális engedélyekkel ellátva a nevezett angolok elindultak Giurgiuba. Alighogy oda érkeztek, látták, hogy orosz zsoldárok követik őket. Ápril 29-én (hétfőn), midőn Giurgiu egyik utcájában mennének levéllel kezében a posta felé, szemökbe ötlük néhány orosz zsoldár, kik gorombán ragadják ki kezökből a levelet s le akarják tartóztatni. A megrohant körmei közül kiszabadulva, a prefect honn nem léteben az állandó bizottság elnöke Epurescu ur házába vonultak, kívül az előtt ismerkedtek vala meg.

Epurescu háza mindjárt orosz őrkkel lett körülfogva, megakadályozandók a ki- és be-menetelt. Mialatt Epurescu protestált ez eljárás ellen, kijelentve az orosz tisztnek, hogy Giurgiu román területen fekszik, a cári seregnek nincs joga elzárni a házakat, letartóztatni a polgárokat: megérkezett Caramanliu prefect a városba, ki egyfelől telegraphirozott a külügyminiszternek, másfelől a Giurgiuban tartózkodó Aller generálishoz küldött, azt felhíva, hogy szüntesse meg az angolok irányában e szigorú eljárást, ellenesetben bármilyen történjék: ő lesz a felelős, mivel ő mint prefect, el van határozva megvédeni minden áron az ország jogait.

Aller generális azzal mentette ki magát, hogy ez ügy nem őt illeti, hanem egy más generális, ki jelenleg nincs Giurgiuban.

Ennek folytán feltehető — írja a nevezett forrás, — hogy azon generális elbujt, hogy nem tisztázható esetben a hibát alattvalóira hárítsa.

A román prefect, tartván, hogy az orosz zsoldárok és a lakosság között véres összeütközés történhetik, megjelent azonnal a helyszínen 8 darabonttal és ugyanannyi lovassal (calaras) fegyveresen és munitioval.

Oda érve, két orosz kapitánnyal találkozott s több őrkkel, kik megszállva tartották Epurescu házat.

Ezeknek a prefect kifejté, hogy eljárásaikkal minden jogát az országnak s a muszka és románok közötti konvenciót (melynél fogva az ország institúcióinak respektálni kell) széttagozták.

A kapitányok azt felelték, hogy ez rendelet Bukurestből s végre kell hajtaniok.

Coramanliu prefect ismétlé, miszerint ő más egyebet nem ismerhet el, mint az ország kormányának rendelkezését s ha öt perc múlva nem vonulnak vissza: minden rendelkezhető eszközökkel saját élete árán is ellen fog szegülni. Egyszersmind katonai kíséretének megrendelte, hogy töltsenek fegyvert.

A muszka kapitányok látva a prefect elhatározását, zsoldáraikkal együtt visszavonultak, megmondva, hogy a következményeket a prefect tulajdonítsa magának.

Különben a két angol sértetlenül tért vissza Bukurestbe s a formális engedéllyel zsebükből minden akadály nélkül tanulmányozhatják a Plevna körüli harmezőt a „Hotel Boulevard”-ban.

A prefectnek ezen intézkedése után megjött Cogolniceanu külügyminisztertől is a telegramm, ajánlván energikus fellépést, taktikát és hidegvért a prefectnek.

X X.

* A képviselőház hétfőn veszi tárgyalás alá az utolsó miniszteri tárcának, a pénzügyinek, költségvetésének. A tárgyalás előreláthatólag igéybe fog venni két ülést, és így a népgyűléseket korlátozó miniszteri rendelet iránti pestmegyei kérvény szerdán kerül tárgyalás alá. Ellenzéki részlől ez alkalommal óles támadás fog intézteni a kormány ellen A vitát, mint halljuk, Szilágyi Dező fogja megkezdeni nagyobb beszéddel, melynek kapcsában tíz képviselő által aláírott határozati javaslatot fog előterjeszteni. Ez ügy elintézése után a képviselőház nem vesz fontosabb kérdést tárgyalás alá a delegációk ülészekának végeig.

* A honvédelmi miniszter a hivatalos lap által ma közzétett körrendeletében meghagyja, hogy a tulajdonképi hadi szolgálattelekhez hasznavehetőnek nyilvánított orvosok, okleveles sebészek, állatorvosok és okleveles gyógyszerészek, akik a védtörvény 18. §-a ötödik és hatodik kikezdésében felsorolt osztályokba esnek, haladéktalanul összeírásra jelentkezzenek, s az ezen alapon készített kimutatások a rendelet vételétől számított 30 nap alatt a honvédelmi miniszteriumhoz fölterjesztessenek.

* A tankötelezettség értelmezése tárgyában egy legközelebb kibocsátott közoktatási miniszteri körrendelet a következőket jelenti ki:

„A gyermekek tankötelezettsége idejének meg szabásánál mindig az iskolai és nem a polgári év tartandó szem előtt. A tankötelezettség tartamának első éve az, melyben a növendék hetedik évébe lép, utolsó pedig, a melyben 15-ik évét betölti. A tankötelesek összeírásánál figyelembe veendő, miként csak azok tekintendők tanköteleseknek, kik hatodik, illetőleg 14-ik évüket az összeírás alkalomával a polgári év szerint betöltik, önként értetvén a közbeeső évek. — Azok, kik a mindennapi iskolában tizenkettedik, s az ismétlő iskolában a tizenötödik évüket a tanév folyama alatt töltik be a mindennapi iskolából az ismétlő iskolába a tanév befejezése előtt át nem léphetnek, illetőleg a tanév folyama alatt tartoznak a téli hónapokon át az ismétlő iskolába járni.

A keleti kérdés.

Mint mindig, midőn a diplomácia módot talál tárgyalásai folytatására, egy most is szépen váltakozva érkeznek a tudósítások, melyek egyike szerint a béke, másika szerint a háború bizonyos.

Hogy Oroszország és Anglia közt csakugyan folynak újabb alkudozások, azt ma több oldalról megerősítik, s berlini officiosusok hozzá teszik még azt is, hogy a szeptérvári kabinet újabb engedelményeket tett, sőt Bécsből is újabb jegyzék küldetett Londonba a kongresszus érdekében. Valósággal azonban mindez nagyon keveset változtat a helyzeten. Oroszország, főleg mert hadserge a Balkánfélszigeten éppen nem kedvező viszonyok közé jutott, érdekében valónak találja a döntő szó halogatását mindaddig, míg újabb csapatállításait befejezte; folyton újabb fogásokhoz és for-

télyokhoz folyamodik tehát anélkül azonban, hogy Angliát le tudná téríteni a szigorú jogi álláspont-ról. A mostani concessziókra a londoni kabinet ismét csak azt felelte, hogy Oroszország vesse alá a békeszerződést a kongresszus ítéletének. Mivel pedig erre nincs kilátás, méltán mondja a „Times”, hogy „a helyzet tényleges javulásának jele nem látható s Oroszország óhaja, hogy Anglia lényegesebb kívánságainak eleget tehesen, a megegyezés számára elegendő alapnak nem tekinthető.”

Nevezetes új mozzanat volna a keleti válság fejlődésében, ha valószínű ama berlini tudósítás, mely szerint Németország már nem sokára ki fog lépni teljes semlegességéből, — még pedig Oroszország javára, melynek szorult helyzete mindinkább szembeötlővé válik. Hogy Németország egészen a fegyveres beavatkozásig menne, azt maga a berlini tudósítás sem hiszi; a pusztá tüntetés pedig kevéssé fogja zavarni Beaconsfield cirkulusait.

Ami a bécsi kabinet szándékait illeti, közülük uabb verziókat, melyekből mindig úgy csak az derül ki, hogy lesz boszniai okkupáció, ez a kérdés pedig oly bizonytalan ma, mintvolt eddig.

A mohamedán fölkelés, melyet az oroszok agyonhallgatni szeretnének, mai sürgönyök szerint mindinkább terjed. A fölkelők katonailag annak már szervezve, s Philippopelt komolyan fenyegetik. A „P. Corr.”-nek pedig Konstantinápolyból írják:

A Rhodope-hegységben kitört lázadás nem csupán e pontra szorítkozik. A Thracia déli részén Philippopol és Drinápoly közt lakó pomákok s a Csirmenben és Demotikában lakó törökök csatlakoztak a mozgalomhoz.

E szerencsétlen török lakosság helyzete a háború folytán nagyon szerencsétlen volt. Nagy részük minden vagyonát elveszté, s házából előlve, a szabad ég alatt tanyázott a viharok és a bolgárok támadásainak kitéve. A plevnai napok óta alig mult el nap, hogy a bolgárok valami erőszakoskodást ne követtek volna el a törökökön, házaikat felgyújtották, nőiket, leányaitak meggyalázták s a ki férfi kezökbe került, kegyetlenül kivégezték. Ápril 14-én Csirmen Karagacsban és Bilderkömben Drinápolytól nyugatra török nőken elkövetett erőszakoskodást és azok legyilkolása miatt tört ki a lázadás, mely csakhamar nagy kiterjedést vett.

A fölkelés az oroszok nem egy könnyen vehetnek erőt, mivel a fölkelők száma nagy és hadállásai kitünőeknek mondhatók. Sok volt katoná van köztük s több ágyujuk van, melyeket állítólag Szulejman basa hagyott hátra. Az oroszok 30.000 embert küldtek a mozgalom elnyomására. Már eddig is véres összeütközések voltak a törökök és kozákok közt, s mindkét fél nagy veszteségeket szenvedett. Az oroszok eddigi veszteségeiket 138 halottra teszik, ezek közt 21 tiszt, sebesültjeik száma 347.

Szulejman basa, kit Nikolaj nagyhgy unszolására hónapok óta üldözött, fogva tartott, hadi törvényszék elé állított a porta, egy má távírat szerint, minden előbbi méltóságai visszahelyeztetett.

Bécs, május 4. A „Pol. Corr.” egy atheni távirata megerősíti, hogy a thesszali fölkelők és az angol konzulok közt létrejött a megegyezés; jelenti továbbá; Krétában az angolok általi pacifikáció mindekkoráig nem vezetett sikerre, mivel mintegy 12.000 jól felfegyverzett felkelő a Lassithi és Sphakia közötti egész területet hatalma alatt tartja, s a portával való kiegyezésről mit sem akar tudni, hanem Görögországgal akar egyesülni.

Háromszékmegye közigazg. bizottsága gyűlése május 7-én.

A közigazgatási bizottságnak folyó hó 7 ikén tartott gyűlése tárgyai közül először is

Forró Ferenc alispáni jelentését

tesszük közé a következőkben:

Tekintetes közigazgatási bizottság!

A közelebből letelt ápril havában e törvényhatóság területén semmi nevezetes esemény nem fordulván elő, bejelenteni valóm igen kevés van.

A közbátorság most is, mint eddig, háborítatlan.

Égési eset kettő történt; ennél többről jelentést nem kaptam.

Noha talán inkább jövő havi jelentésemben volna helye, mindazonáltal addig is van szeren-

csém tudomásul hozni, hogy a m. kir. honvéd lovasság számára Kézdi-Vásárhelyen folyó hó 1-ső napján pótlóvás, illetőleg lovak bevásárlása történt s mint tudom, több darabok vettek meg. — Ugy hiszem, hogy a magas kormányban ily intézkedés szinte felhagyott létezésünknek lendületet ad. Gazdáink saját érdekükből is gazdaságunk ezen ágának előmozdítására törekedni fognak.

Intézkedve van, hogy Oláhország és Moldva felőli határszéleken fennálló határügyek most már a havasok megtisztulásával megsemmisültek és a találtokról jelentés tételesek.

Pénztárunk a központi rendben van. Kész pénz különböző alapokban 4243 f. 13¹/₂ kr. Érték papirokban 177228 f. 17 kr, a takarékpénztárban pedig 21242 f. 38 kr.

Múlt havi beadvány a központi igató jegyző könyv szerint 773 darab, nagy részt fel dolgoztatván, a többi kezelés alatt áll, t. i. ellátott 640, ellátatlan 63 drb.

Mezei vetéseink az utóbbi kellemetlen idő miatt némely helyett szenvedtek. A tavaszi vetés nagy nehézségekkel végződött, mert az idő a szántásra nem igen volt alkalmas, több helyen még most is folyik.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése.

A múlt havi időjárás jóllehet a természet meg lehetősé fejlődésnek indult, s a téli kibontakozva a tavaszba szép átmenetet képezett, mindazonáltal a több ízben támadt szelek és hideg esőzések okozta hirtelen légváltozás érezhető volt, annélkül azonban, hogy feltűnő betegségeket idézett volna elő.

A légnyomat legnagyobb ponton 7-én 756.50 legalsóbban 1-én 737. 67, havi közép 784.26 milli metert mutatott.

A hőmérő Celsius szerint legmagasabb 14-én 19, legalattabb 22-én 1.75, havi közép 10.4 fokon állott.

A pára nyomtat legnagyobb 14-én legmagasabb 21-én tapasztaltott.

Nedvesség legtöbb 20 és 21-én 98, legkevesebb 3-án havi közép 61. 7⁰/₁₀₀ észleltetett.

A szélirányok eloszlása, észak 14, északkelet 9, délkelet és nyugot 11.

Eső esett 11 napon 35.37. m: m:

Az egész megye területén a múlt hó folyamata alatt járási orvosok jelentése s más uton szerzett tudomásom szerint különös betegségek egyáltalában nem fordultak elő és így az általános viszonyok után következtetve e megye lakóinak egészségi állapota teljesen kielégítőnek látszik: szomorú képét s utónymait tapasztaltam a roncsoló toroklob kiméletlen gazdálkodásának ez időszerint már N.-Baconban a hová kiküldetése folytán kiszárván meggyőződést szereztem magamnak, miként történhetett az, hogy hét év lefolyása alatt született 493 gyermek közül hogyan halhatott el azon idő lefolyása alatt 491. Nem csudálkoztam, mert a közönség előjárása által előadottak után a roncsoló toroklob meggyógyulása nézve helyes intézkedések soha nem történtek, s bár a közönség házánál jóllehet későbbi időből egészségügyi törvény van, de ez csak ott hever egy lócán nem akarva senki tudni róla, hogy az egy olyan törvény, a melyet megtartani s megtartani kellett volna.

Tehát úgy látszik, hogy az egymást felváltó előjárások nem lévén negatva soha még csak emberiség szempontjából is, s annál kevésbé tevék önkéntesen, hogy a nevezett betegség elfojtására hathatósan működjenek s tovább terjedésének gátot vessenek.

Szomorú képet nyújtott s igen könnyen felismertető velem a helyzetet, hogy e betegség mért üttött ott állandó tanýt, s annyi gyermeket vitt el áldozatul, — hisz nem láttam sehol községi temetőben csak ott, hogy egy közönséges sírban (8) nyolc ilyen gyermeket temettek el, kik egymás után közelebb és távolabbi időben halván el a megelőzőt mindig kibontották, s az előadottak után a temetése nagy ünneplésséggel történt, az odagyűlték nagyjai és kicsinyei a kiadott hulla látására csődült, s az ezáltal valószínűleg megmérgezett levegőt a faluba újra magokkal hordozván, — lehet-e csodálkozni, hogy e betegség nem elfojtása, hanem az elég felvilágosultással nem bíró nép ezen említett eljárása által valószínű meggonosítása eszközöltetett. A nevezett közönség igen érdemes fiatal lelkes volt szíves a temetőt megmutatni, s a mint látszott is, magyarázta, hogy ott egy sírba 3—4 s a mint fenn említve van egész 8-ig történt temetés.

Ez már magában elég ok arra, hogy meggyőződést szerezzen az ember magának e felől, miként történt oly sok gyermeknek csak nem azt mondhatni áldozatul esése.

Minden esetre nem elég az, hogy a községek házánál egészségügyi törvények legyenek, hanem szigorúan utasítandók egyáltalában a szolgabírák hogy községekben az egészségügyi törvényt felelősség terhe mellett szigorúan alkalmazzák, mert nem feltehető s jövőre nézve a baconi szomorú eset körül tanúsított mulasztás mennyiségére nem szolgálhatna egy hivatalos közönség sem, hogy ily betegség szomorú következményei kikerültek ne lennének, hogy ha az illetők a törvényt lelkiismeretesen hajtják végre.

A „Ferenc József” nyilvános kórházban e hó folyamata alatt gyógykezeltek 45 férfi, 27 nő, összesen 72, —gyógyulva elbocsátott 30, javulva 2,

gyógyíthatatlannul 1, meghalt 3, gyógykezelés alatt maradt 30.

Az állat egészségügyi viszonyokat illetőleg, a kérődző állatok és sertések egészségi állapota kielégítő, a lovak közt pedig a rühbetegség nevezetesen Al- és Felcsernát, Karatna, Papoc, Gellence, Páke, Barátos, Telek Kovászna és Kálnok községekben szörnyűságon uralkodik, hol a nevezett bajban lévő lovak vesztegárlat mellett gyógykezelés alá vannak helyezve.

Eglmayer Adolf kir. mérnök jelentése.

Múlt ápril haváról szóló jelentésemet bátor vagyok a következőkben előadni:

Az utak járhatóságára nézve az időjárás ápr. hóban általában kedvező lévén, ennek megfelelőleg az utak állapota is kielégítő volt.

Miután a közmunka és közlekedési miniszter ur ó nagyméltósága múlt hó 29-én beérkezett táviratával az Eresztvény és Maska közti új közalpnak 6 méterre leendő szélesítését engedélyezte, e munka mihamarábbi fogatosítására a vállalkozó azonnal utasított.

A március haváról az államuton felmaradt 1247 kavicsfalomból ápril hóban elterített 950 halom. Maradt tehát még készletben 297 halom.

A törvényhatósági utak illetőleg az idei közmunka kiosztás és az utak kezelése és fenntartására vonatkozó évi költség előirányzat jelen ülésben fog előterjesztetni.

Ezen fontos munkálatok készítésénél a közlekedés jogos követelményei mellett a lehető legnagyobb takaréksággal tartatott szem előtt és a menyiben az a közérdek csorbitása nélkül lehetett a különleges helyi viszonyok is méltányos figyelembe részesítettek.

A folyó évi közmunkaerő Háromszékmegyében 77,966 ígás és 72078 tenyeres napszámból áll. Ebből 1838 ígás és 3536 kézi napszám megváltatván, természetben lerovandó lesz 76.128 ígás és 68,542 tenyeres munka nap; a váltási összeg 3440 f. 14 krt. teszen.

Ezen erővel fenntartandó 253.345 kilom. épített törvényhatósági út, befejezendő 375 kilométer építés alatt levő és újból építendő 8 kilométernyi út.

A fenntartásra ez évben 28247 kavicsfalomból 2 köbméterével számítva, irányzatott elő. — Ezen kavicsmennyiség a közérő arányához és az egyes közlekedési vonalak szükségletéhez képest lehetőleg gazdaságosan megállapított, miáltal a múlt évi kavicsmennyiséghez képest 2868 halom takarított meg. Remélhető azonban, hogy ezen kavicsmennyiséggel a törvényhatósági utak oly karban fognak helyeztetni, hogy a jövő években ezen utak jó karban tartásához már jóval kevesebb fedanyag fog szükségeselni.

Az utak rendszeres kezelése és fenntartására szükséges költség előirányzatban kezelésre kilométerenként 4 f. 39 kr. vagy is összesen 1267 f. fenntartásra kilométerenként 29 f. 91 kr. vagyis összesen 8700 f. és egy új vonal kiépítésére 3000 f. vétetvén fel, az az idei összes pénz szükséglet 12,976 f. frtra rugna.

Tekintve, hogy ezen pénzüsséggel 290.845 kilométer utak kezelését és új karban tartását és 8 kilométer új út kiépítését lehet elérni, ez összeget alig lehet jelentékenynek mondani és célirányos lenne, ha a mérvadó tényezők az előirányzatban részletesen kifejtett intézmények és beszerzésekhez szükséges költségek fedezését az illető helyen javaslata hozott különben egyszerű mód szerint elhatároznák hogy ezáltal más törvényhatóságok példáját követve, Háromszékmegye utainak is rendszeres fenntartását lehetővé tegyék.

„A cár és az erdélyiek.”

Nagy-Szeben, 1878. ápril 16.

Ezen cím alatt egyik nagyobb fővárosi lapban április 21-én egy szebeni román hírlapban egy, már előbb a „Kölnische Ztg.” s a „Le Nord” hírlapokban kiadott pesti levél kivonatban közöltek, melynek értelme szerint a cíket inkább „A cár s az erdélyi románoknak” kellett volna címezni. A cikk következőleg hangzik:

Egy itt (Szebenben) megjelenő román hírlap ismerteti a „Kölnische Zeitung”-ban megjelent s innen a „Le Nord”-ba is átvett pesti levelet, melyben az foglaltatik, hogy egy magyar kitűnő államférfi úgy nyilatkozott volna, hogy egy magyar-román szövetség s egyetértés soha sem lesz lehetséges, mert a magyarhoni románok soha sem hagynak fel a magyar elleni gyűlölettel, és csak arra várnak, hogy, mint 1848-ban, ismét a magyarokra törjenek. Továbbá hogy a bukaresti körök semmi befolyással sem bírnak az itteni románokra, hogy ezek kizárólag papjaiktól függnek, a papok pedig elismerik a cár lelki supremáciáját, a románoknak tehát csakis a cár parancsol s így. Ghika és társai igyekezzenek, hogy a magyar-román szövetséget létre hozzák, soha semmi sikere stb. — Ebből már most tudjuk, hogy a két román államférfi Ghika és Sturza miben fáradoztak. A szebeni szerkesztőség azonban részint megilletődve, részint felhevülve, a levél tartalmára észrevételeket tesz, melyekről én is bátorodnom nézetemet közölni. A szerkesztő ur észrevételeit a következő ingerült hangon kezdi:

„Nem tudjuk, nevéssünk-e, vagy boszankod-

junk, azt látva, hogy 1878-ban is képes két igen elterjedett lap ily zöldek beszélni s ha elgondoljuk, hogy százezrek fogják azt olvasni és talán el is hiszni.”

Az kétséget sem szenved, hogy az eféle megjegyzések egy nemzetről nem a legkedvezőbb színben állítják azt a világ elébe, sőt ebből nemcsak polgárosodottságáról, hanem még politikai fogalmáról is nem igen előnyösen lehet következtetni. — Ha a százazrek, kik e két lapot olvassák, a pesti levélnek hitelt adnak, nem hibáznak, mert a hogy a következő pontokban látni fogjuk, a magyar államférfi tudta mit mond. Ha azonban a szerkesztő urnak érdekében van, cáfolja meg az egészet, ha lehet. — A szerkesztő ur továbbá következőleg folytatja:

„Nem tőlünk függ, hogy a magyar és román nép közötti egyetértés fentartassék, vagy megdőntessék; mi eleget nyilatkoztunk e kérdés felett és ma nem tartjuk helyén levőnek erről szólni. Tiltakozunk kell azonban azok ellen, mik az idézett budapesti levélben az erdélyi románokról mondatnak s e tiltakozást szent kötelességünknek tartjuk akkor, mikor az idézett levelet a brüsseli orosz lapban olvassuk.

Akármiéle egyetértés csak akkor lehet tartós, ha őszintesség s igazság képezik alapját; a hol ez alap hiányzik, ott még egyetértés sem lehet. Ehez nem szükséges több magyarázat s a szerkesztő urnak minden további nyilatkozata erről a tárgyról felesleges volna. A szerkesztő ur tiltakozik az ellen, mit a magyar államférfi a románokról mondott; tiltakozás fogatosítás s érvényesítés nélkül annyi, mint a leves só nélkül. A szerkesztő ur folytatja tovább.

„Lehet, hogy egy magyar államférfi úgy nyilatkozott Ghika előtt, mint az idézett levélben állott; de az államférfi, ki úgy beszélt, magyar volt s ez menti őt. A magyaroknak megvannak a magok bogarai s ezektől csak az idők ereje mentheti meg. Illó lett volna azonban, hogy a magyar államférfi ne feledje el, hogy a románok 1848-ban a közös uralkodó házért harcoltak. Nem a gyűlölet adta kezökbe a fegyvert, hanem az uralkodó házhoz való ragaszkodás.”

A szerkesztő ur azt mondja, mivel az államférfi, ki úgy beszélt, magyar volt, hát menthető; de miért? Ha igazat nem beszélt, őt is meg kell róni, az irodalom terén ő sem jobb másnál. A magyaroknak nincsenek bogarai, hanem mélyebb belátásai a politikába, mert a nemzetnek állása magával hozta, hogy kardhoz, politikához és földmíveléshez ragaszkodjék; ettől a három tulajdonságtól az idők ereje sem fogja megmenteni. A mi az 1848-iki eseményeket illeti, — úgy látszik, hogy a szerkesztő ur vagy nem akarja tudni, vagy rosszul van értesítve, mert azon állítást hogy a románok nem gyűlölethöl, hanem a közös uralkodó házhoz való ragaszkodásból harcoltak a magyarok ellen, csak feltételeken fogadhatom el; azt pedig, hogy a románok „harcoltak” volna, az európai fogalom következtében visszaütisom.

Ezek után bátorodom, — ha a szerkesztő ur rossz neven nem veszi — én, ki az 1848-iki események nagyobb részének szem- és fültanúja voltam, egy kis felvilágosítást adni. Én a lehető legrovidebben a múlt erdélyi s a legújabb politikai eseményekre fogok szorítkozni. Az által, hogy ő felsége V. Ferdinánd király az 1848-iki alkotmányt kimondotta és megerősítette, a magyar minisztérium életbe lépett. Magyarország az által a német minisztériumtól elvált s ez által a magyar szíron hizott örökös tartományok nagy csorbát szenvedtek. A német tartományok után a szászok voltak leginkább károsítva, mert ők is a szász székekben lakó magyarok és románok zsrján hízaltak magukat. A falusi jegyzőtől a királybíróig s a kisebb és nagyobb városok magistratusaiban más nem viselhetett hivatalt, mint szász; ezt a szíros koncot, melyből oly sokan kényelmesen éltek, elvesztették, vagy csak megosztani is nagy csapás volt rájuk nézve s igen természetes, hogy nálók a legnagyobb gyűlöletet szítte ellenük magyarok ellen. Az osztrák kormány szerette volna Magyarországot német minisztérium alá visszacsatolni, de a király szavát nyíltan nem akarta megszegni, csak alattomosan oda törekedett, hogy megsemmisítse. Itt Erdélyben hát egy tímadást rendezett a kormány a magyarok ellen, hogy őket fegyverfogásra kényszerítse, aztán legyőzze s az 1848-iki törvényeket megsemmisítse.

A szászok örömjongva karolták fel e tervet, de ők egyedül semmire se mehettek volna s azon kívül nem is szeretik a lóport; tehát a kormány közbenjárása következtében igénybe vették a románokat. — Saguna püspök, kit a kormány a tervnek megnyert, megrendelte a papoknak a román nép felbujtogatását és magam szem- és fültanú voltam, hogy miképpen és mivel bujtogatták a népet. Míg a lázítás folyt, addig püsköst szombatján 1848-ban Szebenben a szászok és román főpapok összegyűltek, a szászok a kispiacon Salmen comes elnöklete alatt s a románok a katonai lakánya nyugati részével szemben volt nagy serfőzőben Saguna püspök elnöklete alatt. A két fél a katonakiallításra fellet alkudozott. A szászok nem állítottak katonát, mert féltették a bőrüket, hanem fizették a románokat. Az egész alkudozás délután 6 óráról este fél 8-ig tartott. Pfersman altábornagy és Schuler tábornok voltak a közbenjárók. Az egyezményi pontok a következők:

1) A románok kiállítják a szászok helyett is

a szükséges katonaságot, — de a szászok fizetnek minden katonának naponta egy fél huszast s egy fél kenyert.

2) A román nemzetnek ezen áldozatért fizetnek a szászok 35,000 p. forintot egy román gymnasium felállítására.

3) A szükséges helyet a gymnasium felépítésére a szászok gratis adják, ott, hol a románok kívánják.

4) Ezen túl minden románnak, — ha arra al kalmak — szabad legyen szász székekben hivatalt viselni s inoktól királybíróaságig előlépni.

5) Felállítatik Szébenben egy több tagból álló comite, mely az ügyet vezesse.

6) Ezen comite tagoknak — rangjuk szerint — fizessenek a szászok 300-tól 3000 pengő forintig évi díjt.

7) Minden ingót, vagy ingatlant, mit a románok a magyaroktól elvehetnek, — legyen a románoké.

Ezt a pontot Schuler tábornok ajánlotta s el is fogadtattott.

Ezen egyezmény írásba nem téve, nehogy valaha nyoma legyen, de mind a két fél megesküdt, hogy a pontokat tartani fogja. A hogy az egyezkedés megtörtént, a románok fegyverkeztek és nemcsak a két romániai pap: Balaseszko és Lauriani jelent meg Szébenben, kiket személyesen láttam s ezek különösen szerepeltek itten, mert ezekről az a hír szállongott, hogy orosz emissáriusok lettek volna; ez aztán hatott az idevaló románokra. Hogy valami eflélen lenni kellett, abból következtetem, mert egyik hírlapban később azt olvastam, hogy Lauriani a Wladimir érdemjelnek kis keresztjét kapta. A katonai főparancsnokság (Generalcommando) egyetértőleg a pópákkal, katonatisztetek (kiknek neveit is ide írhatnám) küldött a Barcaságra, Fogaras vidékére, Hunyad megyébe és más helyekre, hogy a románokat buzdítsák a magyarok elleni támadásra. Végre a hogy minden készen volt, az orthodox pópák és más románok vezetése alatt a román csapatok minket magyarokat éjszakának idején hajlékainkban meghoztak, meggyilkoltak, kiraboltak és felégették. — Mi védők magunkat, a hogy lehetett s ez így ment a míg Bem bejött s az osztrák katonaságot az oroszokkal együtt az országból kiverte. Mint mondtam előbb, csak feltételeken fogadtam volt el azt, hogy a románok az uralkodóház érdekében harcoltak, mert inkább még a szászok érdekeit mozdították elő. Továbbá azt, mi Magyar- és Erdélyországban 1848-ban történt, katonai szempontból véve, nem lehet harcnak nevezni, hanem a 17. és 18. századok legnagyobb részén orygyilkos és rablóhadjáratainak lehet tekinteni. Az is igaz, hogy Bem bejövetelét után a román atyafiaknak a hol lehetett, jóságukat és keresztényi orthodox szeretetüket visszafizették. Hogy hosszas ne legyenek, ennél tovább nem megyek az esetekben.

Már most méltóztasson a szerkesztő ur ebből megítélni, hogy szolgáltattunk-e mi magyarok arra okot, hogy a románok minket támadjanak? Ha a kormány érdekeit ily gyalázatos tettekkel előmozdították, elég sajnós volt, a legundorítóbb azonban az egészből a volt, hogy Saguna püspök a románok a szászok helyett árverezés útján a vérpadra küldte.

Tudja-e a szerkesztő ur, hogy az a hír, hogy Balaseszko és Lauriani orosz részről lettek volna küldve, a legnagyobb hatással volt? Ha tehát a magyar státusféri azt mondták, hogy az idevaló románok a cár s a pópákra hallgatnak, — hibázott-e? Nézzük egy kevéssé a legújabb politikai eseményeket. A román fejedelemség 1876-tól fogva oly visszássá politikát követett, mely Európa érdeke ellen volt és van; a legnagyobb hibája ferde politikájának a volt, hogy az oroszossal szövetségbe szegődött s így Európának a kesztyűt oda dobta. — A szomszéd Ausztria-Magyarország áttelben nemcsak a birodalom érdekeit tartotta szem előtt, hanem az európai érdekeket is s ennek következtében Romániával a politikai téren ellentétbe kellett hogy jöjjön. Nem elég ez. Midőn a cár haza tért, Romániának országos püspöke bucsuzás alkalmával nyíltan arra kérte a cárt, hogy csatlója Erdélyt és Bukovínát Romániához. Lehetett-e ennél nagyobb abszurdumot kérni? Mert ez annyit tesz, mint „ha a törököt legyőztél, támadd meg Ausztria-Magyar országot, vedd el tőle Erdélyt és Bukovínát s add nekünk.” — Hogy a püspöknek ezen kérelme az osztrák-magyar kormányoknál rokonszenven nem gerjeszthetett, azt tán elhiszi a szerkesztő ur. Alig hogy ez a püspöki baklövés megtörtént, a román atyafiak kezdték nekünk magyaroknak fenyegető hangon mondogatni: „Ha a cár a törökkel végez, reátok magyarokra jó a sor.” — Az igaz, hogy ez csak beszéd, de mutatja a hangulatot és hibázott-e a magyar államférfi, ha azt következtette, hogy egy netalán előadandó alkalmommal, ha lehetne, az 1848-iki esetet ismételnék? Romániának ezen zavaros politikája után a világ bámulatára két államférfi: Ghika és Sturza megjelentek Bécsben és Pesten s Ausztria-Magyarországgal szövetséget akarnak kötni, természetesen az orosz ellen; ez egy furcsa ajánlat. Románia hivatalosan szövetségbe lépett Oroszországgal és nemcsak Ausztria-Magyarországnak, hanem Európának érdekeit lábbal tapodta ez által. A szövetséget hivatalosan még nem mondta fel és mégis Ausztria-Magyarországgal szövetségben akar; van-e ebben a politikai eljárásban következetesség? Igen természetes, hogy az

ajánlatot el nem fogadhatták és hidegen visszautasították.

A szerkesztő ur mondja tovább:

„Igaz van az idézett levelezésnek, midőn azt mondja, hogy a bukaresti uraknak csekély befolyásuk van az erdélyi románokra. Ugyan! ezen urak befolyása megszűnik ott, hol országunk érdekei összeköztetésbe jönnek az ök érdekeikkel.”

Szében van mondvá, de még nincsen bebizonyítva.

A szerkesztő ur így folytatja:

„Szerencsére azonban a mi országunk és keleti szomszédunk érdekei annyira azonosok, hogy alig jöhetnek collisíóba. A románok a mi testvéreink és Románia azon állam, mely hivatta van, hogy országunkat sok bajtól megmentse. Ugyanazért Románia mindaddig, míg hivatásához hű marad, birni fogja szeretetünket; de megszűnik ez, mihelyt átlépi érdekeit, melyek egyszersmind ezen birodalom érdekei.”

Hogy a státusoknál közérdekek vannak, az tagadhatatlan, de hogy Ausztria-Magyarország és Románia érdekei az azonosításhoz közelednének: nem elfogadható, collisíóba hát nem igen jöhetnek, hanem ellentétben már vagyunk Románia tapintatlan politikája miatt. Hogy Románia elhivatása a volna, hogy Ausztria-Magyarországot sok bajtól megmentse, annyit tesz, mintha egy törpe egy óriást pártfogásával bízta. — Hogy Románia a maga elhivatásához hűséges, vagy hűtlen, azzal bajunk nincsen. Kiki a maga gazdája!

A szerkesztő ur továbbá következőleg szól: „A szent István koronája alatti románok valása orthodox, mely semmiféle lelki supremáciát sem ismer és hogy a cár ily supremálival sem a multban nem birt, sem jelenleg nem bír s a canonok értelmében nem is birhat.”

Hogy a cár direkte nem, de indirecte nagy befolyással birt az orthodox hitű népekre a pap-ság által, azt nemcsak én mondom, hanem ezt az észrevett tudományos emberek, kik Bulgáriát, Szerbiát, Boszniát és Montenegrót beutazták, — megírták. Hogy itt Erdélyben is a románokra hatott, erre sub rosa mondom valamit a szerkesztő urnak.

Mint tudva van, — az elhalt Saguna püspök nem volt román, hanem rác és Miklós cár pártfogása által lett disunitus püspök. — Ez a Saguna évenként az orosz cártól 5000 frt fizetést kapott. Mi, akkori katonatisztetek és Szeben városának értelmesebb polgárai ezt jól tudtuk és ha róla szözlöttünk, vagy ha őt láttuk, így címteztük: „Der coujon, der russische Spitzel!” (az a gazember, az az orosz kém).

Vajjon egy ilyen fizetés mellett nem hatott-e indirect az orthodox canonra s a román nemzetre?

Továbbá mondja a szerkesztő ur:

„Nem! a cár nem találhat nálunk mást, mint egy három millióból álló, uralkodóházhoz hű népet, mely kész vérét és vagyonát áldozni az uralkodó házért, melytől megszokta csak jót várni és melyhez egy a mult rázkodásai, mint a jövő reményei egyaránt köti.”

Azt már nem hiszem, hogy három millió román lehessen hűséges, minékutána az 1870-iki hivatalos adatok szerint Erdélyben és Magyarországon csak 2,424,978 román lakos van. Mi a vér és vagyon áldozatát illeti az uralkodó házért, ahoz nincsen szóm; de ha ugyancsak a románok oly erősen ragaszkodnak az uralkodó házhoz, jó lett volna 1848-ban úgy ne per erorem az uralkodóház vagyonához ragaszkodni és kapaszkodni és minket magyarokat a románoknak ezen eredeti hajlamával megkímélni. Mi a mult rázkodásait illeti, nem mi magyarok voltunk az oka, hanem a kormány s a román népet nem a hűség buzdította arra, hogy gyilkoljanak, hóhéroljanak, raboljanak és gyűjto-gassanak, hanem a püspöktől kezdve le azon 1848-beli pópák, kik Krisztus tanának külszínét vallják, de velejét felfogni igen buták s a tudatlan népet félrevezették. Mi a jövőt illeti, azt bizzuk arra, ki a multnak, jelennek és jövőnek ura.

A szerkesztő ur végzavai a következők:

„Mi a Románia és Magyarország közötti egyetértést nem mi vagyunk hivatta azt megállapítani. Mi túrelmes nép vagyunk, mit sem siettetünk, mert van elég időnk.”

Az igaz, hogy a hírlapok az országok közötti egyetértést nem határozzák meg, de hogy mit akar a szerkesztő ur avval mondani, hogy a románok túrelmesek és mit sem siettetnek, mert elég idejük van, azt nem értem, hanemha az egyetértést az időre bizza.

Lukács Károly.

KÖZGAZDASÁG

Egy lépés előre!

Még pedig nem jelentéktelen lépés országos lótenyésztésünk fejlesztésének terén az, melyre tenyészőinket ma figyelemzetni akarjuk. Örömmel értesülünk ugyanis arról, hogy az 1 éves méncsik vásárlása az állami lótenyésztő-intézetek részére a létesítés stadiumába ért; a mennyiben már legközelebb meg is kezdetik ezen csikók vásárlása azon alapon, melyet a mult évi országos lótenyésztés-ügyi értekezlet javaslatba hozott.

A földmivélségi minisztérium erről már értesítette is az összes lótenyésztő bizottságokat, melyek állapította tovább a vásárlás módjait, sőt a be-

érkezett javaslatok alapján már többnyire kijelölték a helyek és napok, melyeken a vásárlás ez évben eszközöltetni fog. Elvileg meg lévén állapítva, hogy a méncsik vásárlása mindig a lótenyésztési jutalomdíj osztásol: alkalmával fog megtartatni, ez évben a következő jutalomdíj osztásokkal kapcsolatosan tűzött ki a csikóvásárlás u. m.

1. Esztergommegyében: Párkányon april 23.
2. Borsodmegyében: Miskolcon máj. 5.
3. Jász-Kun Szolnok megyében: Török-Szent-Miklóson máj. 5.

4. Pest-Pilis Solt megyében: Dabason május 12-én.

5. Gömör megyében: Rima-Szombaton május 14-én.

6. Tolna megyében: Szegszárdon május 20-án.

7. Pozsony megyében: Duna-Szerdahelyen május 26-án.

8. Torontál megyében: Nagy-Beeskereken június 2-ikán.

9. Bács-Bodrogh megyében: Kulán június 9-ikén.

10. Békés megyében: Csabán jun. 11-én.

Hajdu megyében: Debrecenben jun. 30.

Ezen kívül lesz még méncsik vásárlás a Fekér, Sopron, Somogy, Győr és Szathmármegyei jutalomdíj osztások alkalmával, valamint három erdélyi állomás is, de ezek ideje és helye még nincsen megállapítva. Összesen tehát a tavasz és nyár elején 19 díjosztás alkalmával fog méncsik vásárlás is tartatni.

Sajnos, hogy az országgyűlés által engedélyezett hitel nem engedi meg azt, miszerint minden egyes megyében tartassék csikóvásárlás, de miután a fent nevezett 19 állomás bármelyikén minden tenyésző elővezetheti eladó méncsikjét, jövőre pedig felváltva más megyékben is fog a vásár tartatni, ez első évben meg kell elégednünk ily mérvű kezdettel is.

Ezen vásárlás célja az, hogy a tenyésztők által nevelt 1 éves méncsikok közül azok, melyek a jó apaló kelleit igérik, de tulajdonosaik által a mén neveléssel járó sok baj és veszélyesség miatt mekként fel nem nevelhetők: az állam által megfellelő áron megvételén, a mezőhegyesi ménesben: az oda való évjáratokkal együtt 4 éves korukig jó táplálás mellett felneveltesse s azután legnagyobb árverés útján a községek rendelkezésére bocsájtassanak. Miután pedig a községeknek jelentékeny fizetési kedvezményeknek, hosszas részletfizetés stb. fognak nyujtani, remélhetők, hogy a nagyobb mérvű lótenyésztést izó községek ez uton lassankint jó alapokhoz jutnak.

Minden évben igen sok községek eredmény nélkül folyamodik ugyanis állami fedezetű állomást, mert az állami méntelepek korlátolt létszámából a jelenkező községeknek csak kis részét lehet kielégíteni jövőre tehát majd az ily községek a vásárolt méncsikokból felnevelt jó alapok megvásárolása által elégíthetik ki szükségüket; s így az országos lótenyésztés minden egyes esetben, hol az eddigi rossz községek csodór szabályos alkatu apaló által fog pótolatni, jelentékeny hasznót fog huzni.

Azon tenyésztők pedig, kik nem rendelkeznek helyiséggel és alkalmas egyéb viszonyokkal arra, hogy méncsikokat felnevelhessék, ezután 1 éves korukban adhatják el méltányos áron mén csikókat az államnak; s ha azokért darabonként átlag csak 150 frtot kapnak, mégis a legtöbb esetben jobban járnak, mintha kiherélve nevelik fel a csikót, s 4 éves korában — ha ugyan addig el nem hull, vagy meg nem romlik — 1—400 forintért adják el azt.

Hasznos tehát ezen új intézmény az egyes tenyésztőkre nézve, s még sokkal több hasznót fog hajtani az alkalmas községek alapok szaporítása által az országos lótenyésztésnek.

Miután e csikók, mint már említettük, főleg községek ménekül fognak felneveltetni, mert az állami méntelepek szükséglete az államnépesség sardadéka által ezentul évenként majdnem teljesen fedezve lesz, s így a vett csikók közül csak kevés fog a méntelepekre kerülni: annál fogva a méncsik vásárlásánál azon tulajdonságokra fog a fő figyelem fordítatni, melyek a népies tenyészési igényeinek felelnek meg. Szabályos testalkat, erős solid csontozat, közép nagyságú, arányos, jófelettségi állapot fog tehát első sorban követeltetni a megvásárlandó csikóknál; a magas vér és elegans idomok pedig csak másod sorban jönnek elti tekintetbe; mert népies lótenyésztésünket első sorban nem nemesíteni, hanem javítani kell. Öröklő hibák túl való mentesség természetesen „conditio sine qua non” lesz. Ha a csikó erős és csontos ugyan, de idomtalan és csunya, akkor sem vásárolható meg, mert bizonyára nem fogna oly község találni, mely azt később apalónak választaná.

A tulajdonos, ki egy éves méncsikját az állami részre eladni szándékozik, tartozik azt a díj osztás megkezdése előtt legalább egy órával a díj osztási bizottságnál bejelenteni; mely bizottság az eddigi szokás szerint áll: a megyei lótenyész bizottság elnökből és tagjaiból, a megye egy tisztviselőből és állatorvosából, s az illető méntelep egy tisztjéből és állatorvosából.

Ezen bizottság állapítja azt meg: a bemutatótt csikók közül melyek alkalmasok a megvásárlásra; s ezek közül azután a minisztérium által esetrőlester kiküldött vásárló biztos saját belátása szerint veszi meg azon példányokat, melyek neki legjobban megfelelnek; miután a megvett példák

nyok minőségeért nem a bizottság, hanem egye dül a vásárló biztos lesz felelős.

Az alkalmassáknak talált s megveendő csikók rendes ára 150 forint van megállapítva, de egyes esetekben, kiválóbb minőségű csikót, belátása sze rint drágábban is megvehet a kiküldött biztos.

A eladásra elővezetett csikóknál jövő évtől kezdve a származást, apát — anyát — is hitelesen ki kell mutatni; a jelen évben azonban ez a kez det nehézségeinek legyőzése tekintetéből nem fog okvetlenül követeltetni.

A tulajdonjogot, vagy a tulajdonos megbíz sát azonban mindenki igazolni tartozik a ki előve zett méncsikóját eladni akarja. Ezen biztos for rásból merített közléssel tájékoztat kívántunk nyujtani a méncsikó tulajdonosoknak, kik e vásárlást felhasználni óhajtják.

Végül még csak azt jegyezzük meg ismétel ten is, hogy a mén csikóvásárlás megkezdését az állam részéről harározott lépésnek tekintjük a ki tüzött cél felé, mely tudvaleg abban áll, hogy az állami lötenyészintézetek idővel önmagukat nél külozhetökké tegyék, s a magán vállalkozás által pótolgassanak.

„V. 6. V.“

LEGUJABB.

Az **osztrák-magyar** kiegyezés végre sikerült. A petroleum-vám 3 frtban állapított meg, a kávé váma marad az előbbi. A 80 millió bank adósságból a quota arányában magunkra vállalunk s ezt fedezni fogjuk a bank jövedelemmel és azon tul kötvényekkel. A bank alkormányzók hármas előterjesztésre nevezetnek ki. A gyapju-vám kö zép osztályozást nyer.

A delegáció halad, míg a törvényhozások a hatvan millió fedezetet megadják. Ez sürgős kér désnek jelentett ki.

A berlini kabinet a hatalmaknak kijelenté, hogy a kongresszus összeülését nehézségeit meg oldhatatlannak találta s a közvetítés sikerére nincs kilátás, a legjobbnak tartja, ha kabinettől kabi netre alkudnak a felek és így csinálnak a kon gresszusra alapot.

Tótleben kijelenté, hogy a míg a török vá rak át nem adnak, Konstantinápoly közeléből az oroszok nem távoznak. Sadyk azt mondá, hogy a törökök megtartják a semlegességet, Mehemed pedig kijelenté, hogy megakadályozza az oroszok előnyomulását.

London, máj. 5. „Reuters Office“ jelenti Kons tantinápolyból 5 ról: Sadik pasa oda nyilatkozott, miszerint Törökország a semlegességet fen fogja títani és Területét megóvándja. — Mehemed Ali pasa Baker ezredes által tett kérdésre kijelenté, miszerint az oroszok előnyomulását Konstantiná polyba meg fogja gátolni.

Bécs, máj. 5. Tisza miniszterelnök ő felsége a császár által ma délelőtt magánkikhallgatáson fogadtatott, ezután hosszasan értekezett gr. An drássyval és este a gyorsvonattal Pestre utazott.

KÜLÖNFÉLEK.

— Mai számunkból a közigazgatási bizottság üléséről adott tudósítás, az ott felolvasott havi je lentések egy része és a tárcában folyó elbeszélés térszűke miatt kimaradt. — Ezeket jövő számunk hozni fogja.

— **Értesítés.** Tisztelettel van szerencsém e meg ye t. gazda közönségét értesíteni a házi ipar egyesület által hozott valódi rigai lenmag meg érkeztéről azon megjegyzéssel, hogy miután a ve tési idő is következik (május 20—25) s Csikmegyé ben is több megrendelés történt — így kezzék magot beszerezni; továbbá a vetésre legalább is három éves mag kell, hogy úgy a szál mint a magtermés tökéletes legyen és előbbi az egyesü let részéről beváltathassák. Ára literenként 19 kr. T arcalli Endre, egyleti titkár.

— A **roncsoló toroklob** elszomorító pusztítá sairól adott a főorvos kimutatást a megyei közig. bizottság gyűlésében. Az ezen járvány által meg látogatott számos községek közül legborzasztóbb példát Nagy-Bacon községe mutatja fel; ott ugyan is a legközelebbi 7 év alatt született 493 gyermek közül a diphteritis áldozata lett 491 gyermek. — Ideje volna már valóban, hogy a községek ezen öldöklő betegség ellen kiadott óvszabályokat vala hára pontosan megtartsák.

— **Meghívás.** Az orbai főok tanító egyesület tavaszi közgyűlése f. hó 14-én fog megtartani Za bolán, a községi iskolában. A gyűlés tárgyai: 1. A tanító egyesület karének gyakorlata. 2.) Gya korlati előadás, szabadon választott tárgyból. Csek me Mózes zabolai községi tanító által. 3.) Ennek bírálata. 4.) A magyaryelvtanra vonatkozó bizott sági vélemény. 5.) Indítványok. 6.) Jegyzőválasz tás. Gyűlés kezdete reggeli 8 óra. Barátoson 1878 május 1 én Vékás Lajos elnök.

— **Hymen.** Csapói Réz Béla háromszéki föld birtokos, f. hó 4-én tartotta esküvőjét a bájós és szelleműs Tompa Mari kisasszonnyal Kborosnyón.

— **Nagyborosnyai L. Dániel,** jó hírnevű kép zett ügyvéd, Brassóban ügyvédi irodát nyitott a Montaldó-féle báznál (nagy utca 488 k. a.) Ajánl juk a közönség figyelmébe.

— **Nagy tűzvész** dühöngött Kézdi-Vásárhelyen hos 7 csűr égett le melléképületeivel együtt. Hogy a tűz tovább nem terjedett, a tűzoltók erőley munkásságának lehet csupán köszönni.

— **Emberölés.** Hosszafaluból a következőket írják lapunknak: Sárjai Samu és Benedek Náni István szomszédok voltak s egymással nem a leg békebb lábon állottak, az örökös patvarkodás, folytonos torzaskodás és gyűlölet megnehezít tette a szomszédságot. E hó 6-ikán Benedek István új kerítést húzott kertjéhez s kissé tovább azzal, mint kellett volna és Sárjai Samu keményen kikelt ellene, a heves szóváltások és dühös szitkozódá sok után Sárjai dühében felkapott egy karót s az zal úgy sújtotta föbe Benedeket, hogy fejcsontja azonnal beszakadt s a szerencsétlen pár óra mulva meghalt. Sárjai azonnal elfogott s átadatott a büntető igazság kezében.

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi es. kir. nyilrános tözsdén május 7.

Magyar aranyárjádék	83.95
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	119.—
„ „ „ „ II. „ „ „	108.—
„ keleti vasut II. kibocs. államkötv.	71.50
„ „ „ 1876. évi államkötv.	63.90
„ vasuti kölcsön kötvény	97.75
„ földtehermentesítési kötvény	79.75
Temesvári „ „ „	77.75
Erdélyi „ „ „	76.40
Horvát-slavon „ „ „	—
Szülőldézmaváltási „ „ „	81.50
Osztrák egys.-államadósság papirban	61.10
„ „ „ „ ezüstben	64.80
„ aranyárjádék	71.70
1860. államsorsjegy	112.50
Osztrák nemzeti bank részvény	793.—
„ hitelintézeti „ „ „	205.25
Magyar hitelbank	177.50
Ezüst	106.—
Cs. kir. arany	5.79
Napoleon'd'or	9.81
Német birodalmi márka	60.45
London	122.25

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Sz. 386. kj.
1878.

HIRDETME NY.

Hivatkozva a megyei tekintetes kir. adófel ügyelő urnak 1910. szám tisztelet rendeletére, mely rendeletet a csoportosított községek házadó táblá zataik közszemlére ki tétele l ett rendelve.

Ebből kifolyólag tudatom Előpatak község tekintetes birtokosaival, hogy a bevallott házbérek kel szemben a házbéradó magas összegre felelem tetek, minek folytán megtekinthetik alólírtnál és 14 nap alatt folyamodásaikat illető kir. adófelügye lőséghez beadni felhivatnak e hirdetmény közé tétele után, ellenesetben folyamodásuktól elesnek.

Tovább nevezett birtokos urak, valamint min den adózók figyelmeztetnek az első évnegyedi adóért kiváltatlan zálogokat kiváltani, mert ellen esetben elárvereztetnek s ez által tetemes kár fog okoztatni.

Vége a második évnegyed is 15-én esedé. kessé vált s május 15-ik napján tul kamat alá s attól számítva 8 nap alatt végrehajtás alá esik s ennek szomorú következményeitől óvakodjanak s adójuk lerovását bámi megszorítással eszközöljék; mert ezt leróni magas kormányunkkal szemben hazafi kötelességünk.

Árapatak, 1878. május 5.

Magyarosi Ferenc,
helyettesített körjegyző.

Hirdetmény.

A kézdi-vásárhelyi kir. törvényszéknek 5287. —1877. polg. szám alatt kelt végzése folytán fel peres brassói Lázár & Verzár cégnek berecki Bo er Miklósné ellen 392 frt 02 kr követelés kielégítése végett lefoglalt bolti árucikkek folyó év május 19-én d. u. 1 órakor Bereckben a hely színén elárvereztetnek, miről vásárolni szándéko zók azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy a vétel ár azonnal fizetendő leszén.

Kézdi-Vásárhelyt, 1878. május 1.

Kakucs Ádám,
kir. végrehajtó.

1—2

A t. zongoratulajdonosoknak!

Tisztelettel tudatom, hogy néhány napra ki fogok menni Sepsi-Szentgyörgyre; kérem tehát azokat, a kik **hangoltatni** kívánnak, t Pollák Mór urnál jelentkezni — Hangolási díj helyben (abonomában) 2 forint 50 kr, vidékre 4—7 frt; bérleten kívül helyben 3 frt 50 kr, vidékre 5—8 frt tisztítás, jó karban tartás és hangolással együtt.

Nagy József,
orgona építő,

harmonium és zongorakészítő
BRASSÓBAN.

1—3

Tudósítás.

Sepsi-Szentgyörgyön a Csulak-féle házban a székház mellett naponként fris

brassai köményes fehér kenyér

10, 25 és 40 krjával, ugyszintén

barna kenyér

is 20 és 40 krjával kapható.

☛ Kívánatra itt helyben házhoz is elküldetik.

Hirdetmény.

Mintegy 150 szekér jó, ért-vegyes

marhatrágya

készpénzért eladó Értekezhetni ez iránt Sepsi-Szentgyörgyön

Gidófalvi Lászlónénál.

2—3

Arverezési hirdetmény.

Sepsi-Szentgyörgyön, folyó május 12-én, **vasárnap** délután 2 órakor Fülöp Géza, ref. lelkesz lakásán árverezés fog tartatni.

1—2

FISCHER SAMUEL

1—6 **látszerész Brassóban**

ajánlja dusan felszerelt raktárát, melyben mindennemű legujabb és legfi nomabb szemüvegek, csipetők (Zwicker), lorgnettek, nap elleni szemüvegek, mikroszkopok, színházi és tábori látésűvek, lég- és hővmérők, vízmértékek, napórák, iránytűk, szesz mérők, valamint mindenféle látszerési tárgyak a legujabb szerkezet szerint, a legjutányo sabb árért kaphatók.

Egy szemüveg megrendelésénél elegendő megjegyezni, hogy egy sor nyomtatott írást mily távolságban lehet üveg nélkül olvasni, de azon írást be kell küldeni.

A szemüveg jószágáért, valamint minden látszerési tárgyak leg biztosabb elkészítéseért a legszigorubb kezességet vállal.

☛ Javítások gyorsan, pontosan és jutányosan eszközöltetnek, ☛